

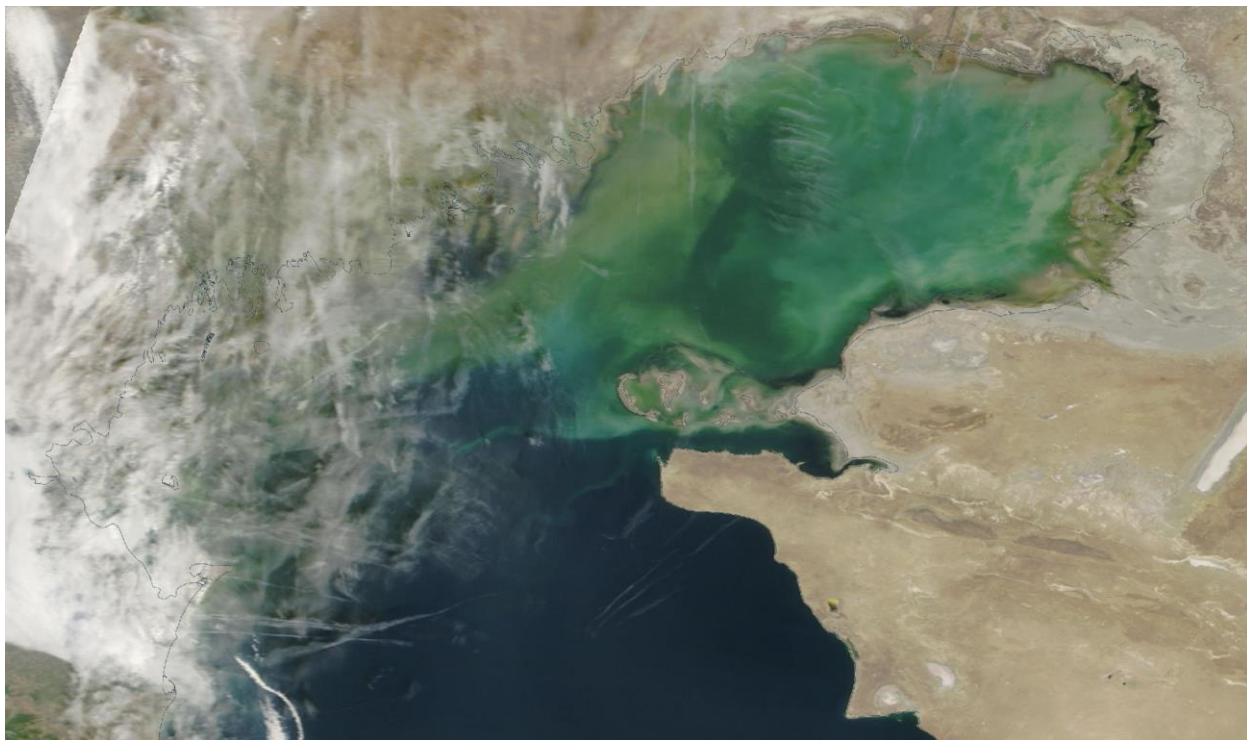

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №38 БЮЛЛЕТЕНІ

**2026 Ж. 17 – 22 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ – ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

*1-сурет. 2026 ж. 15 қыркүйекте ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті*

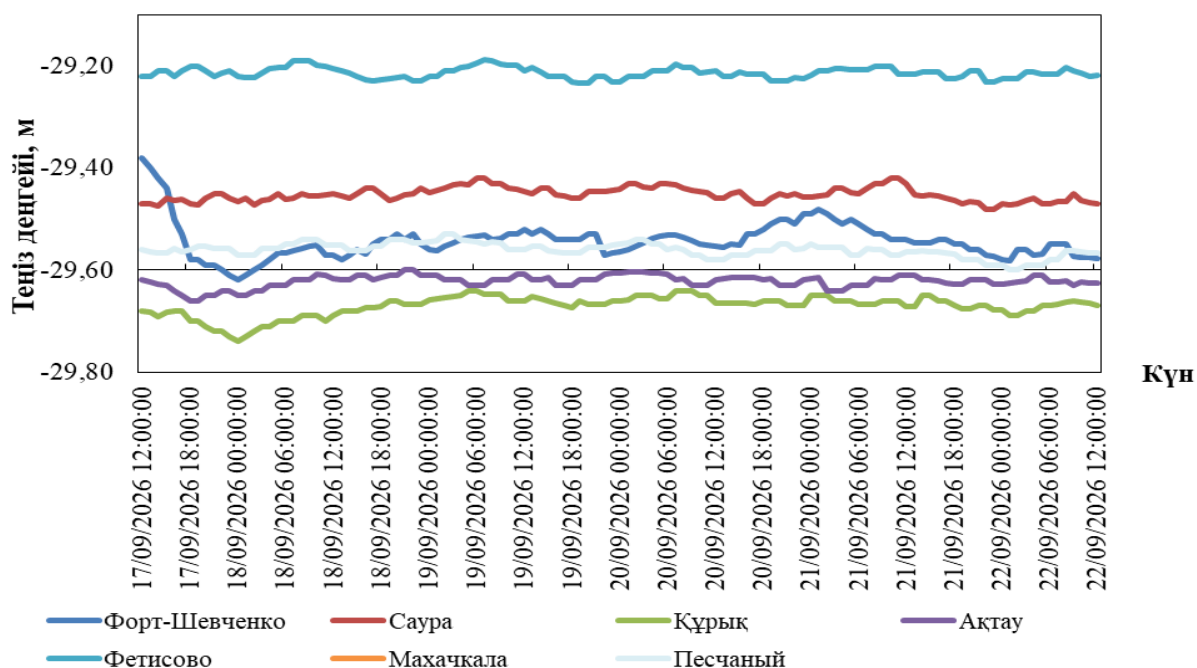
ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

*Форт-Шевченко станциясында теңіз деңгейінің желшегерме ауытқуы
минус 29,38 м БЖ минус 29,58 м БЖ дейін 20 см-ге төмендеуі күтілуде.*

Каспий теңізінің ортаңғы бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

17 – 22 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 29,40 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,74 м БЖ-нен минус 29,03 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Құрық, Фетисово Саура, Актау, Песчаный және Махачкала аймағында теңіз деңгейінің ауытқуы 10 см-ден аспайды (2-сурет).

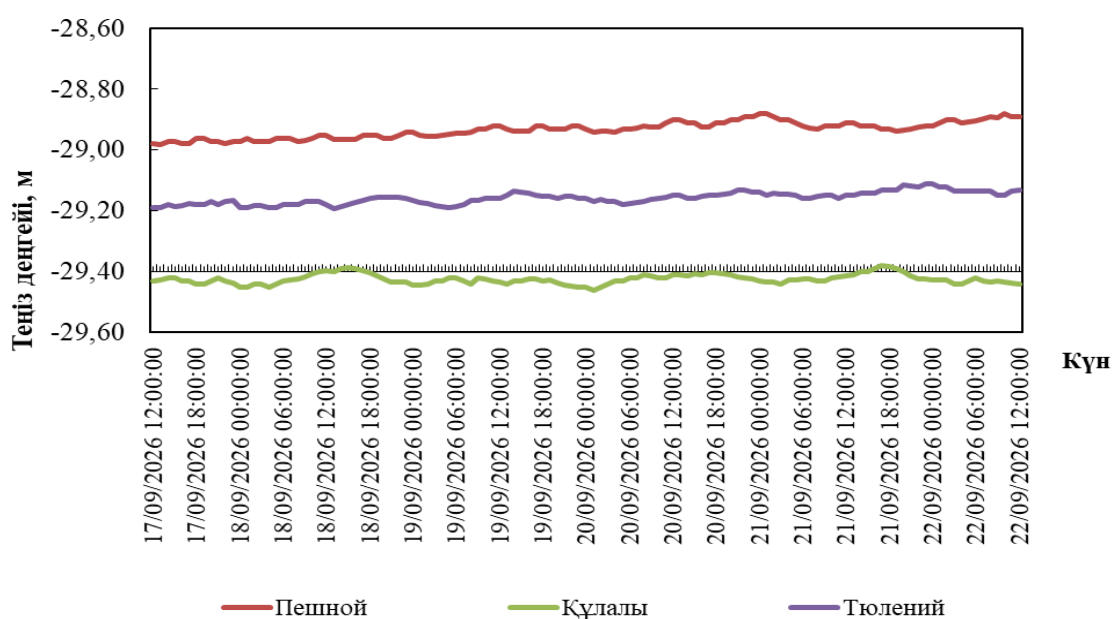

2-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

Каспий теңізінің солтүстік бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,17 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,46 м БЖ-нен минус 29,88 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Құлалы, Тюлений, Пешной аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **10 см-ден аспайды** (3-сурет).

3-сурет. Солтүстік Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Орта Каспий					
Форт Шевченко	-138 (-29,38)	17/09/2026 12:00:00	-162 (-29,62)	18/09/2026 00:00:00	-154 (-29,54)
Саура	-142 (-29,42)	19/09/2026 06:00:00	-148 (-29,48)	21/09/2026 22:00:00	-145 (-29,45)
Құрық	-164 (-29,64)	19/09/2026 05:00:00	-174 (-29,74)	18/09/2026 00:00:00	-167 (-29,67)
Ақтау	-160 (-29,60)	18/09/2026 21:00:00	-166 (-29,66)	17/09/2026 18:00:00	-162 (-29,62)
Фетисово	-119 (-29,19)	19/09/2026 07:00:00	-123 (-29,23)	19/09/2026 19:00:00	-121 (-29,21)
Песчаный	-153 (-29,53)	19/09/2026 03:00:00	-160 (-29,60)	22/09/2026 02:00:00	-156 (-29,56)
Махачкала	-103 (-29,03)	20/09/2026 20:00:00	-108 (-29,08)	19/09/2026 15:00:00	-105 (-29,05)
Солтүстік Каспий					
Пешной	-88 (-28,88)	21/09/2026 00:00:00	-98 (-28,98)	17/09/2026 13:00:00	-93 (-28,93)
Құлалы	-138 (-29,38)	21/09/2026 17:00:00	-146 (-29,46)	20/09/2026 01:00:00	-142 (-29,42)
Тюлений	-111 (-29,11)	21/09/2026 23:00:00	-119 (-29,19)	18/09/2026 13:00:00	-116 (-29,16)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2026 Ж. 10 – 16 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 29,17 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 28,88 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,46 м БЖ-не сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово, Саура, Құрық, Песчаный теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,44 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 29,03 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,74 м БЖ-не сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
желкөтерме	49	критикалық	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	60	қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	109	аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
желшегерме	-46	критикалық	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-60	қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-104	аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

**Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.*

***Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.*

****Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2024 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.*

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел.: 279-83-12
e-mail: ugmikh@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
